

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:3140

av Per Åsling och Anders Ahlgren (båda C)

Lokalisering av statliga myndigheter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lokalisering av statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksdagen har vid ett flertal tillfällen och under många år uttalat vikten av statliga myndigheters närvaro i olika delar av Sverige. Att den statliga närvaron har en stor betydelse såväl för de lokala arbetsmarknaderna som för regioners utveckling och tillväxt har stöd i både forskning och praktiska erfarenheter runt om i landet. Dessutom är det av positiv betydelse för den statliga verksamheten som sådan att den sker i olika miljöer och i olika geografiska sammanhang. Erfarenheter från hela landets vardagsliv ger en mera kompetent, vidsynt och accepterad statlig förvaltning som kan utföra sin centrala uppgift att väga olika perspektiv mot varandra på ett bättre sätt.

Trots den starka uppslutning som under decennier funnits i Sveriges riksdag bakom dessa utgångspunkter, har den praktiska tillämpningen av lokaliseringpolitiken varit begränsad. Även om riksdagen uttalat att nybildade myndigheter i första hand ska lokaliseras utanför huvudstadsområdet har detta gett mycket små uttryck i praktisk handling. De allra flesta nya myndigheter har, med socialdemokratiska och borgerliga regeringars goda minne, förlagt sin verksamhet till Stockholmsregionen och antalet statliga myndigheter är fortsatt starkt snedfördelat över landet.

Det är viktigt att den statliga lokaliseringpolitiken betraktas med tillväxtpolitiska utgångspunkter snarare än att se statliga jobb som en kompensation till olika landsändar. Väl fungerande och utvecklande kluster av statliga myndigheter kan ge betydande effekter för utvecklingen såväl av en region som av den statliga verksamheten i sig. Erfarenheterna visar också på att de statliga myndigheter som genom beslut av riksdag

och regering lokaliserat verksamhet till t.ex. Östersund också upptäckt fördelarna med detta. Lokaliseringen har blivit så positiv att dessa myndigheter placerat långt fler av sina anställda i länet än vad statsmakterna ursprungligen krävde av dem. Myndigheterna har alltså upptäckt fördelar när det gäller god kompetens, lägre personalrörlighet, lägre kostnader för lokaler m.fl. skäl för att utöka verksamheten i länet och också handlat därefter. Lokaliseringen av vissa verksamheter har det gemensamt att de arbetar med viktiga frågor för tillväxt och utveckling såsom delar av Tillväxtverket, Tillväxtanalys, Trafikanalys m.fl., och har också bidragit med nya dimensioner till statsförvaltningens samlade verksamhet.

Samma sak kan konstateras när det gäller lokaliseringen till Borlänge av det som nu blivit det sammanhållande Trafikverket. Den kompetens som tillförs genom dessa arbetstillfällen har stor betydelse för regionens utveckling och det skapar en diversifiering av arbetsmarknaden som inte annars varit möjlig att uppnå.

Liknande effekter kan uppvisas på de platser där staten medverkat till att föra ut uppgifter. Riksdagen bör därför slå fast att en modern lokaliseringspolitik ska verka för att statliga myndigheter, funktioner och verksamheter placeras med hela landet som utgångspunkt – gärna i mindre städer och i landsort. Nya myndigheter bör regelmässigt placeras utanför Stockholmsområdet. För verksamheter som nu är lokaliserade till Stockholm bör den geografiska placeringen prövas löpande t.ex. i samband med diskussion om verksamhetens utveckling och finansiering. Endast i undantagsfall och efter tydlig konsekvensanalys bör statlig verksamhet kunna lokaliseras till huvudstadsregionen.

Utöver detta vill vi effektivisera myndigheternas arbete och se vad som kan decentraliseras ut till regioner och kommuner. Vad kan göras effektivare och enklare? Finns det fördelar med att handläggningen kommer närmare invånarna?

Dessa åtgärder kan bidra till utveckling och tillväxt för landet som helhet, t.ex. genom att befintligt näringslivs rekryteringsbehov underlättas.

Per Åsling (C)

Anders Ahlgren (C)